

הלכות שבת שכא־שכנ

תקסז

גיבול רך רב שאז מותר ליתן כשינוי היינו ליתן השתייתא תחלה ואח"כ החומצין במקום שהוא שינוי או להפך במקום שההפך הוא שינוי וכשנותן כשינוי מותר לגבל אפילו הרבה בבת אחת כיון שהוא גיבול רך אבל גיבול עב אסור בכל ענין משום לשריף אלא אם כן נתן המשקה כבר מבעוד יום או מותר לגבל בשבת (מעט מעט) בין בקלי בין בשתייתא.

ולפי סברא הראשונה הדרל שלשו מערב שבת יכול לערבנו במשקה למחר בין ביד באי בין בכף ובג' וליתן לתוכו רבש ובלבד שלא ימרוף כבה אלא מערבור ומעט מעט (חסרונה).

שכג דין השאלה וקנין צרכי שבת והדחת הכלים ותיקונן ומבילתן בשבת וכו' ב"ב סעיפים:

א מותר לומר לחבירו בשבת מלא לי כלי זה משקה פלוני והשקני ואשלם לך אחר השבת אפילו הכלי הוא מיוחד למדה (פירושי) שרגיל המוכר למדור בו ולמכור ואין בוה משום קונה קנין בשבת כשבידו כן מפני שאף המשקה את חבירו בדרך מתנה רבנו ג"כ לפעמים להשקותו בכלי המיוחד למדה.

(אבל כשמוכר לו שם מדה אפילו אינו קונה ממנו כלל אלא שואל ממנו ואומר לו השאלני מדה יין שאין לאסור כלל משום מקה וממכר מכל מקום יש איסור משום עוברין החול במה שהמשאל מודר לו המדה שמבקש ממנו כמו שנתבאר בס' שו"ת ע"ש שאסור למדור שום דבר בשבת מפני שהוא מעשה חול וחלול לשבת אבל כשאנו

רב תרומת הדין שם. כ"ח שם בסופו. כ"א סק"ד.
ריג ג' ק"ג, א. ובמ"א ס"ד וס"ו.

ריד רמ"א שם.

רטו מ"ז סק"א לדעת המור.

רטז תרומת הדין שם. מ"א שם.

ריז תרומת הדין שם.

ריח מור בשם ספר התרומה שם. שו"ע סמ"ז בשם ויש אומרים.

ריט עיין לקמן סי' שעד סוף ס"ג דור"ק, ושם: אם נתן דמים מערב שבת אין או בניבולו בשבת איסור מן התורה אלא מדין והתירוהו ע"י שינוי בדרך זו שנתבאר וא' מהרמב"ם הוא לגבול מעט מעט. וראה גם לקמן סי' שבו ס"ב.

רב ולענין הלכה – ראה לקמן סי' שעד שם: וברב נתבאר שם (בס' שבא) שיש להחמיר כמבאר זו, וכן נהגין. ולקמן סי' שבו שם: שיש להחמיר שלא לגבל ע"י שינוי בשבת אלא אם כן נתן המים מערב שבת. וראה לקמן סי' תענ מ"ד: אם הל פסח בשבת צריך לומר לרבך החרוטה במשקה מניש' ואם שבת לרכבו מניש' ירכבו בשבת ע"י שינוי היינו שמתחלה יתן המשקה לתוך הכלי ואח"כ יתן לתוכו החרוטה ויכול לערבנו באנגוב או אוחו בכלי מנגעני עד שתקרב. וראה בדי השלחן סי' קל סק"ג. וראה לעיל סוף ס"ד: מה שהגנו להתקן צנן רק דק ונתקן אוחו בקערה ... ושופכין עליו חומצין אין איסור בדין; משמע אף לא משום לש. אבל ראה פ"ד הלצ"ג מו. ב. קצות השלחן סי' קל ס"ג. בדי השלחן סי' קכב סק"ד. וראה בדי השלחן סי' קל סק"ג.

סימן שכג

- א** משנה ביצה כמ', א כתי"ק. מור וש"ע ס"א.
- ב** רבא בגמ' שם. מור וש"ע שם.
- ג** רש"י שם ד"ה המיוחד. מ"א סק"א.
- ד** שאסור כדלעיל סי' שו ס"ד וש"ג.
- ה** שהו תירונו כשהוא לצורך השבת (כדלעיל סי' שו סמ"ז. לקמן סי' תגור ס"ב. סי' תקפד ס"א). וגם כאן אינו קונה בשבת אלא בהקפס (כדלעיל סי' רנב ס"ב. סי' שו ס"ז) ושאלה (כדלקמן סי' תקין ס"א וכו'). וראה לקמן סי' תקפס ס"א (שיכולו לתבוע למחר שפרענו לו). שו"ת אדה"י סי' ב.
- ו** רבא אליבא דרבנן בגמרא שם. רש"י שם ד"ה הבא.
- ז** רבא שם. מור ורמ"א ס"ב.
- ח** חושמנות הגמ' והפוסקים. ראה תוס' בי"מ ע"ה, א ד"ה בני בורה. ראש"ש פ"ה סי' עז. כ"ב מוס"פ תקין. וראה מ"מ וציונים.
- ט** ראה משנה קמח, א. רמב"ם פל"ג ה"ב. וכדלעיל סי' שו ס"ח"ב.
- י** ראה ט"ז סק"ב. ולענין משקל ראה לקמן סי' תק ס"ג. יא מ"ח וש"ג.

הלכות שבת שכג

תקפה

מוזכר לו שם מדה אלא מלא לי כלי זה סתם¹ אינו נראה כמתכוין למדידה² אלא למלאות הכלי שבמקש ממנו בלבד ואין בו משום עוברין דהול³.

כמה דברים אמורים כשנוטל הלוקח (או השואל) מדה של מוכר (או של משאל) ומולכה לביתו⁴ ואין צריך לומר אם מביא הלוקח מדה מביתו ואמר לו מלא לי כלי זה⁵ והמוכר ממלאהו מכלי אחר שאינו כמדה זו אבל למדוד תחלה ככלי המיוחד למדה ולשפוך אה"כ ככלי של לוקח (או השואל⁶) אסור⁷ מפני שבוה ניכר שהוא מתכוין למדידה (ויש בו משום עוברין דהול⁸).

ויש מקילין לומר⁹ שכל שאינו מכוין ומצמצם המדה לגמרי שממעט או מוסיף מעט מותר ואין בו משום גזל מפני שידוע לבעלים שהכל רגילין בכך בשבת ווי"ט וכן נהגו להחיל מבעת כמדה או שאר דבר שאינו מוקצה¹⁰.

ויש מתירין¹¹ אפילו להזכיר שם דמים ושם מדה¹² רק שלא יזכר לו סכום דמים או סכום מדה דהיינו שלא יאמר לו תן לי¹³ בעד כך וכך מעות וכבר יש לך בידי בעד כך וכך ויהיה לך בידי כך וכך¹⁴ וכן כמדה¹⁵ תן לי מדה או כך וכך מדות וכבר יש לך בידי כך וכך ויהיה לך בידי כך וכך¹⁶ שכיון שמוכר לו בסכום המעות שהי"ב לו ניכר שהוא מקח וממכר וכן כשמרדקק בסכום המדות הרי זה דרך חול ודומה למקח וממכר¹⁷ (ואפילו השואל מחבירו אסור לומר לו כן¹⁸ לפי שדומה למקח וממכר) אבל כשאומר תן לי בעד כך וכך אינו נראה שמתכוין למקח וממכר כלל אלא שמודיע לו כמה צריך לו והמעות כך וכך שמוכר לו אינו אלא לסימן בעלמא שצריך לו כמה ששעה וכן מעות¹⁹.

ולא אמרו שאסור להזכיר שם דמים כלל²⁰ אלא בדבר שאין מקחו ידוע²¹ כגון הלוקח בשר מהמטבח שאסור לומר לו תן לי בדינר בשר²² כמ"ש בס"י ת"ק²³ לפי שאי אפשר לומר שאינו אלא מודיע לו כמה בשר הוא צריך שהרי אינו יודע כמה יתנו לו בעד דינר²⁴ וכן בכל כיוצא בזה אבל דבר שמקחו ידוע מותר להזכיר שם דמים²⁵ וכן במדה אין איסור להזכיר שם מדה אלא בדבר שאין מדתו ידוע²⁶ כגון שאומר לו תן לי מדה אגוזים וכיוצא בהם מדברים שאין רגילים למדוד שאז אינו יודע כמה מחזקת המדה

הנהגות אשרי שם. הנהגות מרדכי שם (סכום מקח). רמ"א שם (סכום דמים). וראה הדפוס ביעדים לעיל סי' שו סוף ס"ו. וראה עוד לקמן סי' תמח סמ"ג. סי' תק סוף ס"א וס"ג וס"ד.
כו רמ"א שם.
כז לבוש שם.
כח ראה לבוש שם. וראה לעיל סי' שו ס"ו שהו שבות גמור.
כט משמעות הגמרא והפוסקים. וראה תוס' ב"מ ע"ה, א ר"ה מ"ג.
ל ראה ס"ז סק"ב.
לא ראה ביצה כו, סעי"ב.
לב ראב"ה שם. הנהגות אשרי שם. רמ"א שם.
לג ראה משנה שם כה, סעי"ב ורש"י שם ר"ה שקול.
לד מעי גיד.
לה מ"א סק"ה.
לו ראב"ה שם. רמ"א שם.
לז דרכי משה אות ב. הובא במ"א שם.

יב רש"י ביצה שם ר"ה שם מדה.
יג ראה גם לעיל שם סי"ט.
יד ביצה שם ורש"י ר"ה ר"ה. וראה תחלה לדור ס"ק מ.
טו דין (מן, רע"א). ש"ע ס"א.
טז כל בו ס"י נח (כא, ד). ש"ע שם.
יז ראה תהלה לדור ס"ק א.
יח ר"ן שם. ש"ע שם.
יט כרע"ל ששאל. ולענין לוקח במדה ראה לעיל סי' שו ס"א רדתי שבות גמור. וראה מ"ט וצנינים.
כ מרדכי ביצה ר"ה תרפ"ג. הנהגות אשרי שם פ"ג ס"ה ד. רמ"א ס"א. וראה גם שו"ת אדתי"ל סי' ב.
כא מרדכי שם. הנהגות אשרי שם. מ"א סק"ב.
כב משמעות הרי"ף (מן, א). דאב"ה סי' תשנ"א. הנהגות אשרי שם. הנהגות מרדכי שם. רמ"א ס"ה.
כג תנ"א שם. לבוש מ"ד. אלהי נשאל סק"ב.
כד ראה גם לעיל סי' שו ס"ד. לא יאמר מוכר לי אלא תן לי, כמ"ש בס"י שם.
כה ר"ף שם. רבינו הגנאל שם כמ, סעי"ב. ראב"ה שם.

הלכות שבת שכו

תקסמ

ואינו יודע אם יהיה צריך יותר אם לאו ואם כן אי אפשר לומר שאינו אלא מודיע לו כמה הוא צריך^מ וגיכר שמתכוין ליקח כמדה דוקא כדי לידע כמה לפרוע לו והרי זה דרך חול ודומה למקח וממכר אבל דבר שמדתו ידוע^נ כגון יין ושכר וכו' צדקה בהם^ו מותר להזכיר לו שם מדה^ז (ובלבד שיאמר לו תן לי כך וכך מדות אבל לא יאמר לו מדרד לי^ח כך וכך מדות שאז ניכר שמתכוין ליקח כמדה דוקא כיון שאומר לו מדרד לי).

והעיקר כסברא הראשונה^י ואף על פי כן במדיניות אלו נתפשט המנהג כסברא זו^{יא} להקל בהזכרת שם המים בדבר שמקחו ידוע ובהזכרת שם מדה בדבר שמדתו ידוע ומכל מקום המוכר צריך לזהר שלא לכון המדה לגמרי^{יב} כמ"ש למעלה (ואפילו אם הלוקח הביא מדה מתוך ביתו והמוכר ממלאה לו לא יכון לגמרי כיון שהלוקח מוכיר לו שם מדה כמו שנתבאר למעלה):

ב מותר לומר לחבירו מלא לי כלי זה ולמחר נמדוד אותו^{יג} (שכיון שעכשיו אין מדתו ידוע אין זה כדרך מקח וממכר שבחול):

ג מותר לומר לחבירו תן לי ביצים ואגוזים כמעין^{יד} וכן לומר לחנוני תן לי עשרים ביצים או המשום אגוזים^{יז} ואין אומרים שזה דומה למקח וממכר שמוכר לו מנין כדי לידע כמה יתחייב לפרוע לו^{יח} לפי שאף בעל הבית בתוך ביתו דרכו להיות מונה^{יט} כמה הוא נוטל שלא יטול אלא כפי הצורך^כ.

אבל אסור להזכיר לו סכום מנין שלא יאמר לו הרי יש לך בידי המשום אגוזים תן לי עוד המשום ויהיה לך בידי מאה^{כא} שהרי אין דרכו של בעל הבית להיות מצמצם כך בתוך ביתו^{כב} והרי זה דומה למקח וממכר^{כג} (ואסור אפילו אומר בפירוש השאילני^{כד}):

ד המביא כדי יין לסעודה ממקום למקום^{כה} דרך מבוה המעורב^{כז} לא יביאם בסל ובקפת^{כח} לתת לתוכן ד' או ה' כדים^{כט} מפני שגראה כמעשה חול לשאת משאות^ל וזולול לשבת ושעושה כן במבוי שריבים מצויים בו^{לא} (גם יחדשוהו שנושא משאות לצורך החול^{לב}) אלא יביאם אחר אחר או ב' ב' בידו או על כתפו^{לג} ויביאם

נג תוס' סוף פרק אחרון נשך עה, א ד"ה משום. הובא
 כבי' ס"ה ואומר לחנוני. הגות הלבוש ס"ה.
 נד תוס' ביצה שם.
 נה ראה ראש' בי"מ פ"ה סוף י"ג ע"ג.
 נו חשונה ביצה כ"ט, מע"ב. מור ושילע"ט ס"ה.
 נז ת"א סק"ז. ס' תני סקמ"ו. או ביצה אם רבים מצוים
 שם, ראה לקמן ס' תקמ"ז מ"ו ובק"א סק"ו. וראה גם
 לעיל ס' שא ק"א סק"ז. לקמן ס"ה.
 נח משנה שם. מור ושילע"ט שם.
 נט סוד ושילע"ט ס' תקי' ס"ה. וראה ראש' שם ר"ה לא.
 ס ושי"ט שם.
 סא ת"א שם ושם. וראה גם לקמן ס' תקי' ס"ה. ס'
 תקמ"ז ס' ובק"א סק"ז. וראה לעיל ס' שא ק"א
 סק"ז.
 סב תוס' שם ר"ה המביא. וז"ל חשונות סוד ושילע"ט
 שם. וראה ראש' שם ר"ה אבל. וראה גם לעיל ס'
 שא ק"א. סוף סק"ז. לקמן ס' תקי' סוף סמ"ג.
 סג משנה שם וראש' ד"ה אבל וז"ל. או. מור ושילע"ט שם.
 לכתוב שם ס"ה.

לח ת"א שם.
 לט דרכי משה שם.
 מ ראה מ"א שם. אליה נזמא סק"ג.
 מא ולענין שם משקל ראה לקמן ס' תקי' ס"ג.
 מב ספק רי"ז ביצה פ"ג ה"ז אות א. הובא בשלמי
 הגבורים ז"א א אות א.
 מג ט"ז סק"ב בשם רוב הפוסקים. וראה גם מ"א סק"ד.
 מה גם לעיל ס' שו"ט (במוכר) וס"ו. לקמן ס'
 תקי' ס"א. וראה ס' תנח כמ"ז.
 מז ת"א ס"ה.
 מח ת"א סק"ב. וראה גם מ"א סק"ה.
 מו ירושלמי ביצה פ"ג ה"ה. שילע"ט ס"ב. וראה גם מ"ו
 סוף סק"ב.
 מז חשונה שם ביצה כ"ט, ב. מור ושילע"ט ס"ג.
 מח ברייתא שם. מור ושילע"ט ס"ד (בשנייים).
 מט ראה ר"ן שם (מגו, מע"ב).
 נא משנה שם. מ"א סק"ג.
 נב מ"א שם.
 נג שם בברייתא לפי גירסת ר"ת, הובא בתוס' שם ר"ה
 שלא. מור ושילע"ט שם.

הלכות שבת שכו

תקע

בוה לשנות מדרך החול ואפילו אם אין בשינוי קלות כמשא צורך לשנות¹⁰ כמ"ש בס"י תקי"ט לענין יו"ט והוא הדין לשבת במבוי המעורב ששוין הם בזה¹¹.

ואם אי אפשר לו לשנות כגון שיומן אורחים הרבה וצריך למהר להביאם לפניהם מותר¹²:

ה אבל המביא כרי יין מזוית לזוית¹³ או מכית לבית באותה הצד¹⁴ שאין רבים מצויים שם יותר טוב להביאם בסל ובקופה כבת אחת מלהביא כל אחד ואחד בפני עצמו מפני שמרבה בהילוך¹⁵:

ז מדיחים כלים לצורך היום כגון שנשאר לו עדיין סעודה לאכול בהם מותר להדיחם¹⁶ אפילו מיד אחר סעודה שלפניה¹⁷ אבל לאחר סעודה שלישית אסור להדיח כלי אכילה¹⁸ מפני שטורח ומכין משבת לחול¹⁹ אבל כלי ציוד מותר להדיח כל היום²⁰ מפני שאין קבע לשתיה²¹ אבל אם יודע כבירור שלא יצטרך להם עוד אסור²²:

ז מדיחין עשרה כוסות שאם יצטרך באחד מהם שותה²³:

ח מותר להטביל כלי חדש בשבת²⁴ אפילו היה אפשר להטבילו מערב שבת²⁵ ואינו חשוב כמתקן כלי הואיל ומן התורה מותר להשתמש בו בלא מביאה²⁶ ואין חיוב מביאתו אלא מדברי סופרים²⁷.

יג ויש אומרים שאף על פי כן חשוב כמתקן²⁸ ואסור²⁹ אפילו לא היה אפשר להטבילו מערב שבת³⁰ (אבל ביו"ט מותר להטבילו כשלא היה אפשר לו להטבילו מערב יו"ט כמו שיתבאר בס"י תקי"ט)³¹ ואין צורך לומר לדברי האומרים³² שמביאת כלים היא מן התורה כמ"ש ב"ד כ"ב ס"ג³³ שזוהו תיקון חשוב³⁴ לדברי הכל ואסורוהו חכמים מפני

פק"ז ח"ד סק"מ.
עח חוספתא סוף פ"ג הובא ברוקח פ"ג נה. מ"א סק"ה.
 וראה גם לעיל ס"י שב סוף פ"י. וראה כרי השלחן ס"י קצו סק"ל.
עט רא"ש ביצה פ"ב ס"י יב ברעת הרי"ף שם (י' מע"א). וכן משמע ברומ"ח הל' יו"ט פ"ד הל"ח. שו"ע ס"ז.
פ מ"א סק"י בשם שו"ת רלב"ח ס"י מו.
פא ראה מ"ט שם ברעת הרי"ף. מ"ז סק"ה ברעת רמ"ב. וראה גם ח"ד סק"א.
פב רמ"ב הל' מאכלות אסורות פ"ז הל' ה"ה. וראה בנסמן באנציקלופדיה התלמודית ערך מביאת כלים כ"ד יח ע' תקח ציון 23.
פג עיין ד"מ שם ובפכ"ג נוהל' שבת הל"ח. מ"א שם.
פד רשב"א עקבות הקדש שער ג ס"ד. רא"ש שם. מור. שו"ע בשם יש אסורין.
פה משמעות הדא"ש שם.
פו סמ"י ומס"י שם: אבל אין גורן כן.
פז מ"ט ע"ז ע"ה, ב ד"ה וזא. תוס' שם ד"ה מים. סמ"ק מצוה קצט. ועוד ראשונים נסמנו באנציקלופדיה התלמודית שם ציון 21.
פח ס"י יד בשו"ע לא הגיע לדיניו. וראה שו"ע שם ס"ד ומ"א סק"ז.
פט תוספות ה"טז סק"ה לפי דעת הבי"ר ד"ה ומ"ש אבל.

סד מור וש"ע ס"ה. וראה אליה זוטא סק"ד.
סה סמ"י.
סו ראה גם לקמן ס"י ס"ה תפי"ג ס"ז. לעיל ס"י שא ק"א רסק"ז.
סז ברייתא שם ל, א וברש"י שם ד"ה ואם. מור וש"ע ס"ה. וראה גם לקמן שם ס"כ ושם: אע"פ שהאורחים הן באותה העיר שאין כאן מצות הכנסת אורחים כל.
סח תוס' ביצה כ"ג, א ד"ה המביא. דו"א ס"י תקי"ט.
סט אור יודע ס"י שגט. רמ"א שם. וראה גם לקמן שם ס"י.
ע תוס' שם. ח"ד סק"ו וס"י תקי"ט סק"ז. אליה זוטא סק"ה. וראה גם לקמן ס"י שלג ס"ז. ס"י תקי"ט שם.
עא ברייתא ק"ה, א. מור וש"ע ס"ז. וכן לצורך מצוה – ראה לקמן ס"י תמוז ס"ח.
עב אליה זוטא סק"ז.
עג ברייתא שם. מור וש"ע שם. וראה לקמן ס"י תקי"ט. ובי יו"ט (להדיח כלים ולשפץ... שיעשה מעשה בדיחם שמרחיקן). ס"י תקט' סמ"ז. וראה לקמן ס"י תמוז ס"ח. ס"י תקי"ט.
עד רש"י שם ד"ה שוב. ראב"ד בהשגת פכ"ג הל' ה"ז. וכעל"ל ס"י שב ס"י וש"ג.
עה ברייתא שם. מור וש"ע שם.
עו ברייתא שם. רמ"ב שם. וראה מור וש"ע שם.
עז זוהרי"ד מנהגים הל' שבת סכ"ז. מנבא באליה זוטא

הלכות שבת שכו

תקעא

שדומה למתקן כלי^א ממש שהוא אב מלאכה כמו שנתבאר בס' ש"כ^א.

וירא שמים יצא את כולם^ב ויתן הכלי לכבדו במתנה ויחזור וישאלנו ממנו ואז אין צריך מביעה כלל^ג שמותר ליתן מתנה בשבת כשהוא לצורך השבת^ד כמ"ש בס' ש"י^ה ומכל מקום אחר השבת צריך להמבילו בלא ברכה^ו כמו שנתבאר ב"ד ש"א^ז.

ואם הוא כלי שראוי למלאות בו מים^ח ימלאנו מים מן המקוה ועלתה לו מביעה^ט ואינו נראה כמתקן מפני שאין הרבר ניכר שמתכוין להמבילו שהרואה אומר לשאוב מים הללו היה צריך שהיה אין הכל יודעים שלא המבילו עדיין^י ולא יברך על מביעה זו כדי שלא יהא ניכר שמתכוין לשם מביעה^{יא}.

ואם אי אפשר בתקנות אלו לא ימביל^{יב} שהעוקף כדברי האומרים שמביעה כלים היא מן התורה כמ"ש ב"ד שם.

ומכל מקום אם עבר והמביל כלים בשבת^{יג} אין קונסין אותו שלא להשתמש בהם בו ביום כיון העושה מלאכה בשבת אפילו של דבריהם^{יד} שאסור לו ליהנות ממנה עד לערב כמו שנתבאר בס' ש"ח^{טו} כיון שיש מתירין אפילו לכתחלה^{טז}:

בן כוס ששתה בו נכרי יין מותר להריתו^{יז} לצורך היום^{יח} ואינו חשוב כמתקן כלי^{יט} לדברי הכל^כ שהרי גוף הכלי הותר הוא אלא שהיין אסור וכשמסירו ממנו אינו מתקנו אלא כמסור ממנו גוף של רעי^{כא} ומותר למלטל כוס זה אף אם יש בו פירווי פת ששרה בו הנכרי כיון שהן אסורין בהנאה ואינן ראויים לכלום מכל מקום הן כמלים לגבי הכוס לגמרי ואין אסורים מלטולו כלל^{כב}:

י איסור שמותר לבטלו בהותר ע"ד שנתבאר ב"ד ס' צ"ט^{כג} אסור לבטלו בשבת^{כד} שאין לך תקון גזול מזה^{כה} אבל מותר לשער ששים אפילו נתערב מערב שבת^{כז} וכן להורות כל הוראה להותר^{כח} ואינו חשוב כמתקן^{כט} שהרי דבר זה היה מתוקן מאליה אלא שלא היה ידוע להשוואל עד שבא המורה והורה לו:

יא מותר לשפשף הכלים^ל בכל דבר המותר במלטול^{לא} כדי לצמצחם^{לב} לצורך

צ רבא ביצה ית, א ושי"י שם ר"ה רבא.	קז שולת הרא"ש כלל י"ג ס' ג. הביאו רבינו ירוחם ג"כ (ע, א), שול"ע ס"ח.
צא סעף ה.	קח כדלעיל ס"ו.
צב שו"ע ס"ג.	קט משמעות הרא"ש שם. רבינו ירוחם שם.
צג מרדכי ביתר רנו תרעו. שול"ע שם. י"ד ס' קכ סמ"ג.	קי שול"ע שם.
צד מ"א סק"יב.	קיא רבינו ירוחם שם. מ"א סק"ד.
צה סמ"ו ושי"ג.	קיב מ"א שם משמעות רתום' מז, א ר"ה הוה. וראה גם תוס' ביצה כא, ב ר"ה כננא.
צו ט"ז סק"ג.	קיג ס' זה בשוע"ר לא הנעו לירנן, וראה שול"ע שם ס"ג. וראה לקמן ס' תקו ס"ג ובק"א סק"ג.
צז מ"ו סק"ח.	קיד תרוחם הדושן ס' נד כשם רשות הר"ה אור ירוע. מ"א סק"ה.
צח מ"מ הל' י"ט שם כשם הרשב"א. הגהת מיימוניות פכ"ג אות ה. הובא ב"י ר"ה כתב ה"ה. רמ"א ס"ג.	קטו ראה גמ' קמב, א. תרומת הדושן שם. מ"א שם.
צט ברייתא ביצה שם.	קטז תרומת הדושן שם. מ"א שם.
ק השי"י שם ר"ה בדלי.	קז ראה ביצה כו, א. וראה גם לקמן ס' תצח ס"ו ושי"א.
קא מ"א סק"ג.	קטז ברייתא שבת ג ע"א. מור ושול"ע ס"ג.
קב דרכי משה אות ג. וזכ"מ במ"א כאן סק"א וסי' תקט סק"ד.	קכ כ"י כשם רבינו ירוחם ג"כ ח"ג (פד, א).
קג מ"א סוף סק"א. וראה הירוש' צ"צ ר, ג שבגזיר לא ישתמש בהם. וראה כרי השלחן ס' קנא סק"ג.	קכא רש"י שם ר"ה תפין מור.
קד ראה לקמן ס' שלט ס"ג.	
קה סעף א.	
קו מ"א שם.	

תקעב

הלכות שבת שכני-שכד

היום קכב חוץ מכלי כסף בנרתקון קכג שהוא שמרי יין שנתייבשו ונתקשו קכד מפני שהוא מגרר את הכסף ומחוקו שהכסף הוא רך קכה גדרו קכו והממחק הוא מאכות מלאכות קכז ואף שאינו מתכוין לגררו אלא לצמצמו בלבד מכל מקום פסוק רישיה ולא ימות הוא קכח אבל מותר לשפשף אפילו כלי כסף בנתר וחול קכט שהוכנו למלטל מבעוד יום קכז אע"פ שגם הם גוררים את הכסף ומחוקין אותו לפעמים מכל מקום כיון שאינו מתכוין אלא לצמצמן בלבד ולא פסיק רישיה הוא מותר קכז:

יב אין חופפין כלים במלח לפי שהמלח נמחה כשחופף בחוקה קכז ואסור מטעם שנחבאר בס"י ש"כ קכז אבל מותר להדירן במים מעורבים עם מלח קכז כמו שמותר לטול ידיו מהם מטעם שנחבאר שם קכז:

שכד דיני הכנת מאכל לבהמה בשבת וכו' י"ב סעיפים:

א אין כוברים את התבן בכברה שיפול המוץ לארץ ולא יניחנו במקום גבוה כדי שירד המוץ שהרי זה כבורר אבל נוטלו בכברה ונתנו לתוך האבוס ואע"פ שהמוץ נופל לפעמים מאליו הך נקבי הכברה כיון שאינו מכוין לכך ולא פסיק רישיה הוא מותר:

ב לא ימרוד אדם שעורים לתת לפני בהמתו אלא משער באומד דעתו מפני שהמרודה אסורה משום עוברין דחול אף שלא במקום מקח וממכר כמו שנחבאר בס"י ש"ו:

ג כבר נתבאר בס"י שב"א שהמורסן הוא מדברים שאינן בני גיבול ואם גבלו בשבת יש אומרים שהוא פטור מן התורה אבל אסור מדברי סופרים לגבול מורסן לבהמה או לתרנגולים כדרכו בחול אלא ע"י שינויי כגון לגבלו מעט מעט כמו שנחבאר שם או אפילו הרבה בבת אחת אלא שלא ימסר בידו אחר שנתן המים לתוכו כדרכו בחול אלא מעביר בו תרוד או מקל שתי וערב אפילו כמה פעמים עד

קכב	כדלעיל ס"ו.
קכג	ברייא שם. מור וש"ע שם.
קכד	ש"ע שם. וראה לשון רש"י שם ר"ה חוץ. מור ולבשו ס"ט.
קכה	רש"י שם. ש"ע שם.
קכו	לבוש סוף ס"ט.
קכז	רש"י במשנה ע"ג. א. וכדלעיל ס"ב שם ס"ו.
קכח	רש"י שם ר"ה לא. לבוש שם. מ"א סקמ"ו. וחיוב כדלעיל ס"ו שלו ס"א וש"ג.
קכט	ג"ג שם. ב"י ר"ה ומורה. מ"א שם.
קל	רבינו ירוחם שם. הובא ב"י שם. אליה וזמא סקמ"ג.
קלא	רש"י שם מור ולבוש שם. מ"א שם.
קלב	סו"ג הובא במדרכי רמז שבת. ספר התריומה ס' רלה. ש"ע ס"א.
קלג	סעיף שם.
קלד	תוספתא ביצה סופ"ד. וכפירוש הבי"י סוף הס' ע"ש. וראה גם אליה וזמא סקמ"ו. וראה מ"א סקמ"ו.
קלה	סקמ"ג ע"י.
סימן שכד	
א	תשנה קמ, א רש"י ר"ה מוץ. מור וש"ע ס"א.

ב	משמעות רש"י שם. וז"ה במאורי ובחדושי הר"ן שם.
ג	משנה שם. מור וש"ע שם.
ד	רש"י שם ר"ה אבל נוטל ור"ה אבל נתן לתוך. מור וש"ע שם. וראה לעיל ס' שם ס"א.
ה	רב חסדא ביצה כג, א. מור וש"ע ס"ב.
ו	ר"ף (מ"א). רמב"ם הל' י"ט פ"ד הל"ב. הובא במור. ש"ע שם.
ז	ס"ה וש"ג.
ח	סקמ"ג ע"י.
ט	רמב"ם פ"ח הפ"ו (ובב"מ שם). פכ"א הל"ד.
י	תשנה קמ, ב. מור וש"ע ס"ג.
יא	לבוש ס"ג.
יב	ג"ג קמ, א. לבוש שם.
יג	דמב"ר במלחמות שם ס' ב. לדעת ר"ף שם. מ"א סק"א.
יד	ס"ו ובי קלי.
טו	ר"ף שם. רמב"ם שם. ש"ע שם.
טז	וראה רמב"ם שם.
יז	א"בי קמ, א. ר"ף שם. רמב"ם שם. מור וש"ע שם.
יח	ב"י וז"ה ר"ה ומ"ש רבינו ומעביר. בדעת ר"ף והרמב"ם.